

DRUKAS UN MEDIJU TEHNOLOĢIJU NOZARES KVALIFIKĀCIJU STRUKTŪRA

1. Nozares profesiju vispārīgs raksturojums	
1.1. Kvalifikācijas līmenis*	1.2. Nozares profesiju kvalifikācijas līmeņa raksturojums (sasniedzamie mācīšanās rezultāti: zināšanas, prasmes, kompetence, autonomija un atbildība)
1. LKI	Nav attiecināms.
2. LKI	Nav projekta tvērumā.
3. LKI	<p>Individuāli un/vai komandā veikt noteiktu drukas un mediju tehnoloģiju nozares darbu izpildi, strādājot darba vadītāja uzraudzībā. Pielāgot savu darbību apstākļiem un atbildēt par sava veicamā darba izpildi laikā un atbilstošā kvalitātē, izvērtēt veikto darba rezultātu kvantitāti un kvalitāti. Ievērot darba vides un dabas aizsardzības, ugunsdrošības, elektrodrošības prasības.</p> <p>Sagatavot drukas un pēcapstrādes tehnoloģiskās iekārtas, aprīkojumu, darba vietu un vidi, piedalīties dažādu veidu drukas/apdrukas darbos un sagatavot tos noteiktiem drukas un pēcapstrādes procesiem. Lasīt un izprast tehnoloģisko karti. Strādāt ar ražošanas procesā nepieciešamo tehnisko dokumentāciju.</p> <p>Norādīto poligrāfijas vai izdevējdarbības, vai papīra, kartona vai citu materiālu iespaidprodukcijas izgatavošanas darba uzdevumu veikšanai nepieciešamo instrumentu, materiālu un tehnoloģisko iekārtu veidu un pielietojuma, darbības principu, tehnoloģisko procesu, terminoloģijas un iesaistīto personu pienākumu un atbildību drukas, pēcapstrādes un mediju tehnoloģiju uzņēmumos zināšanas.</p>
4. LKI	<p>Individuāli un/ vai komandā izpildīt drukas un mediju tehnoloģijas ražošanas darbus. Atbildēt par savu ikdienas darbu izpildi. Lietot atbilstošus darba aizsardzības līdzekļus, ievērot darba, vides un dabas aizsardzības, ugunsdrošības un elektrodrošības prasības.</p> <p>Iestatīt un strādāt atbilstoši kvalifikācijai ar pirmsdrukas, drukas un pēcapstrādes tehnoloģiskām iekārtām un aprīkojumu, uzraudzīt darba vietu un vidi. Sagatavot un pārbaudīt tehnoloģiskajam procesam atbilstošos nepieciešamos materiālus saskaņā ar tehnoloģisko karti. Izmantot ražošanas procesam atbilstošās tehnoloģiskās iekārtas, instrumentus, palīgiekārtas un mērinstrumentus. Strādāt ar ražošanas procesā nepieciešamo tehnisko dokumentāciju. Atbilstoši kvalifikācijai lasīt un izprast vai veidot tehnoloģisko karti. Lietot tehnoloģiskās iekārtas, aprīkojumu un instrumentus saskaņā ar ražotāju lietošanas instrukcijām. Kontrolēt produkcijas kvalitāti tehnoloģiskā procesa laikā.</p> <p>Darba uzdevumu veikšanai poligrāfijas vai izdevējdarbības, vai papīra, kartona vai citu materiālu iespaidprodukcijas ražošanas pamatprocesu un palīgprocesu atbilstoši kvalifikācijai, plānošanas, organizēšanas un uzraudzības tehnoloģisko iekārtu un aprīkojuma regulēšanas, darba metožu, tehnoloģisko procesu, terminoloģijas, noteikumu un procedūru specializētas zināšanas drukas un mediju tehnoloģiju uzņēmumos.</p>

<p>5. LKI</p>	<p>Koordinēt un pārraudzīt drukas un mediju tehnoloģiju nozares ražošanas darbus un/vai procesus, atbildēt par sava un pārraudzībā esošā personāla darba izpildi un kvalitāti. Formulēt, aprakstīt un analizēt praktiskus nozares jautājumus, atlasīt nepieciešamo informāciju un izmantot to definētu problēmu risināšanai. Ievērot darba aizsardzības un ugunsdrošības noteikumus, darba tiesisko attiecību normas, vides aizsardzības normatīvo aktu prasības attiecībā uz sevi un savā pārraudzībā iesaistītajām personām.</p> <p>Plānot, organizēt un uzraudzīt pirmapstrādes, apstrādes un pēcapstrādes ražošanas darba procesus, kuros iespējamas dažādas, tostarp neprognozējamas situācijas. Noteikt tehnoloģiskās līnijas dažādiem drukas/apdrukas pirmapstrādes, apstrādes un pēcapstrādes darbiem, to nepieciešamo tehnoloģisko aprīkojumu, materiālus, personālu un resursus, un plānot to izmantošanu, saskaņojot darba plānu ar tehnoloģiskajām iespējām. Atrast, izvērtēt un lietot jaunāko tehnisko literatūru un dokumentāciju. Argumentēti apspriest praktiskus jomas jautājumus un risinājumus ar kolēģiem, klientiem un vadību. Izvērtēt un pilnveidot savu un pārraudzībā esošā personāla un struktūrvienību darbu.</p> <p>Darba uzdevumu veikšanai nepieciešamās poligrāfijas vai izdevējdarbības, vai papīra, kartona vai citu materiālu iespiedprodukcijas ražošanai atbilstošas faktu, teoriju, likumsakarību un tehnoloģiju vispusīgas un specializētas zināšanas, kā arī darbu plānošanas, organizēšanas un nodrošināšanas zināšanas.</p>
<p>6. LKI</p>	<p>Vadīt un koordinēt pārraudzībā esošā personāla darbu un darba izpildes kvalitāti un uzraudzīt augstas kvalitātes izstrādājumu ražošanu. Sadarboties ar klientu, plānot drukas un mediju tehnoloģiju tehnoloģiskos procesus un pieņemt lēmumus par šo procesu izpildi. Formulēt un analizēt praktiskas drukas un mediju tehnoloģijas nozares problēmas, atlasīt nepieciešamo informāciju un izmantot to definētu problēmu risināšanai. Izvērtēt un pilnveidot savu un pārraudzībā esošā personāla darbību. Ievērot darba aizsardzības un ugunsdrošības noteikumus, darba tiesisko attiecību normas, vides aizsardzības normatīvo aktu prasības attiecībā uz sevi un savā pārraudzībā iesaistītajām personām.</p> <p>Izstrādāt lietišķos un profesionālos dokumentus, pilnveidot tehnoloģiskās līnijas dažādiem drukas/apdrukas pirmapstrādes, apstrādes un pēcapstrādes darbiem, to nepieciešamo tehnoloģisko aprīkojumu, materiālus, personālu un resursus, un plānot to izmantošanu, saskaņojot darba plānu ar tehnoloģiskajām iespējām. Organizēt darba procesu un uzraudzību drukas un mediju tehnoloģiju uzņēmumos, izvērtēt uzņēmuma materiāli tehniskā nodrošinājuma efektivitāti un ražošanas plūsmu. Sekot modernajām un inovatīvajām nozares tendencēm un standartiem, piedalīties jaunu tehnoloģisko procesu izstrādē, ieteikt nepieciešamos papildinājumus un priekšlikumus to ieviešanai ražošanā. Argumentēt savu viedokli, efektīvi komunicēt ar nozares procesos iesaistītajām personām, pastāvīgi pilnveidot savu un pārraudzībā esošo personāla profesionālo kompetenci.</p> <p>Darba uzdevumu veikšanai nepieciešamās padziļinātās zināšanas poligrāfijas vai izdevējdarbības, vai papīra, kartona vai citu materiālu iespiedprodukcijas ražošanā, ietverot teoriju un principu kritisku izpratni, zināšanas par pilnu drukas un mediju tehnoloģiju produktu izgatavošanas tehnoloģisko ciklu. Izpratne par drukas un mediju tehnoloģiju nozares vai profesionālās jomas svarīgākajiem jēdzieniem un likumsakarībām.</p>
<p>7. LKI</p>	<p>Nav projekta tvērumā.</p>
<p>8. LKI</p>	<p>Nav attiecināms.</p>

* Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) līmenis, Izglītības likuma 8.¹ pants. Atbilstoši Profesionālās izglītības likuma 5. pantam 1. un 8. LKI līmenis nav attiecināms.

2. Nozares profesiju, tajās ietilpstošo specializāciju, saistīto profesiju pārskats

2.1. Profesijas nosaukums		2.2. Kvalifikācijas līmenis	2.3. Profesijas kods	2.4. Profesijas raksturojums	2.5. Profesijas specializācijas	2.6. Saistītās profesijas, profesionālās kvalifikācijas līmenis**	
2.1.1.	Grāmatsējējs.	3. LKI	7323 06	<p><u>Profesijas būtības apraksts:</u></p> <p>Grāmatsējējs veic dažādus iespaidloksnes virsmas apdares darbus, izgatavo mīkstos vai cietos vākus, veic vāku apdari un ievāko iespieddarbu.</p> <p><u>Profesijas reglamentācija, papildu prasības:</u></p> <p>Nav.</p> <p><u>Profesijas citi nosaukumi, t.sk. svešvalodā:</u></p> <p>EN: bookbinder (ISCO, ESCO).</p>	Nav.	Nav.	Nav.

2.1.2.	Iespieddarbu noformējuma tehniķis	4.LKI	Nav	<p><u>Profesijas būtības apraksts:</u></p> <p>Iespieddarbu noformējuma tehniķis novērtē tiražējamo materiālu piemērotību iespieddarbu maketu izgatavošanai, pārbauda iesniegto drukas failu tehnisko kvalitāti un atbilstību ražošanas prasībām. Izmantojot datorprogrammas, plāno un sagatavo iespieddarbu maketus un maketu izklājumus.</p> <p><u>Profesijas reglamentācija, papildu prasības:</u></p> <p>Nav.</p> <p><u>Profesijas citi nosaukumi, t.sk. svešvalodā:</u></p> <p>EN: Prepress Technician, <i>Layouter</i>.</p>	Nav	Ražošanas tehnologs (drukas un mediju tehnoloģiju jomā).	4. PKL atbilst 5. LKI
--------	-----------------------------------	-------	-----	--	-----	--	--------------------------

2.1.3.	Poligrāfijas ražošanas tehniķis.	4. LKI	3119 19	<p><u>Profesijas būtības apraksts:</u></p> <p>Poligrāfijas ražošanas speciālists sagatavo darba uzdevumus iespieddarbu pirmsdrukai, drukai un pēcdrukai, nodrošina kvalitatīvu un efektīvu produkcijas ražošanu un iespieddarbu kvalitatīvo un kvantitatīvo prasību izpildi visos ražošanas posmos.</p> <p><u>Profesijas reglamentācija, papildu prasības:</u></p> <p>Nav.</p> <p><u>Profesijas citi nosaukumi, t.sk. svešvalodā:</u></p> <p>EN: production supervisor (printing) (ESCO).</p>	Iepakojumu izstrādājumu ražošanas speciālists.	Ražošanas tehnologs (drukas un mediju tehnoloģiju jomā).	4. PKL atbilst 5. LKI
2.1.4.	Poligrāfijas iekārtu tehniķis.	4. LKI	Nav.	<p><u>Profesijas būtības apraksts:</u></p> <p>Poligrāfijas iekārtu tehniķis pierīko un strādā ar pirmsdrukas, drukas un pēcapstrādes tehnoloģiskām iekārtām, pārbauda tehnoloģiskajam procesam atbilstošos materiālus un resursus, pastāvīgi nodrošina izgatavojamās iespieddarbu kvalitāti ražošanā.</p> <p><u>Profesijas reglamentācija, papildu prasības:</u></p> <p>Nav.</p> <p><u>Profesijas citi nosaukumi, t.sk. svešvalodā:</u></p> <p>LV: iespieddarbu operators, iespieddējs, drukas iekārtu operators.</p> <p>EN: printing machine technician.</p>	Digitālās drukas operators.	Ražošanas tehnologs (drukas un mediju tehnoloģiju jomā).	4. PKL atbilst 5. LKI
				Sietspieddējs.			
				Fleksospieddējs.			
				Dobspieddējs.			
				Ofseta iespieddējs.			
				Reproiekārtu operators.			
				Iespieddarbu apstrādes speciālists.			
2.1.5.	Korektors.	5. LKI	2642 03	<p><u>Profesijas būtības apraksts:</u></p>	Nav.	Nav.	Nav.

				<p>Korektors plāno un veic korektūru - labo gramatiskās kļūdas, interpunkciju un ortogrāfiju, sagatavojot tekstus publicēšanai, kodē un klasificē informāciju turpmākai apstrādei.</p> <p><u>Profesijas reglamentācija, papildu prasības:</u> Nav.</p> <p><u>Profesijas citi nosaukumi, t.sk. svešvalodā:</u> EN: copy - editor, proofreader.</p>			
2.1.6.	Ražošanas tehnologs (drukāšanas un mediju tehnoloģiju jomā).	5. LKI	Nav.	<p><u>Profesijas būtības apraksts:</u> Ražošanas tehnologs (drukāšanas un mediju tehnoloģiju jomā) plāno un organizē tehnoloģisko iekārtu sagatavošanas darbus, izstrādā un pilnveido tehnoloģiskās līnijas dažādiem pirmapstrādes, apstrādes un pēcapstrādes darbiem.</p> <p><u>Profesijas reglamentācija, papildu prasības:</u> Nav.</p> <p><u>Profesijas citi nosaukumi, t.sk. svešvalodā:</u> LV: drukāšanas tehnologs, iespiešanas tehnologs, poligrāfijas ražošanas tehnologs. EN: printing technologist (ISCO).</p>	Nav.	Poligrāfijas ražošanas tehniķis.	3. PKL atbilst 4. LKI
						Poligrāfijas iekārtu tehniķis.	3. PKL atbilst 4. LKI
						Ražošanas inženieris-tehnologs (drukāšanas un mediju tehnoloģiju jomā).	5. PKL atbilst 6. LKI
2.1.7.	Redaktors.	6. LKI	2642 05	<p><u>Profesijas būtības apraksts:</u> Redaktors pārbauda teksta tehnisko un</p>	Literārais redaktors.	Nav.	Nav.

				<p>zinātnisko terminoloģiju un literāro stilu, veic publicējamo materiālu novērtēšanu, atlasī, rediģēšanu un faktoloģisko pārbaudi.</p> <p><u>Profesijas reglamentācija, papildu prasības:</u></p> <p>Nav.</p> <p><u>Profesijas citi nosaukumi, t.sk. svešvalodā:</u></p> <p>EN: editor (ISCO), book editor (ISCO).</p>	Zinātniskais redaktors.		
2.1.8.	Ražošanas inženieris-tehnologs (drukā un mediju tehnoloģiju jomā).	6. LKI	Nav.	<p><u>Profesijas būtības apraksts:</u></p> <p>Ražošanas inženieris-tehnologs (drukā un mediju tehnoloģiju jomā) organizē darba procesu un uzraudzību drukā un mediju tehnoloģiju uzņēmumos, izvērtē uzņēmuma materiāli tehniskā nodrošinājuma efektivitāti, ražošanas plūsmu un sniedz konsultācijas uzņēmuma vadībai par ražošanas veidiem un plānošanas jautājumiem.</p> <p><u>Profesijas reglamentācija, papildu prasības:</u></p> <p>Nav.</p> <p><u>Profesijas citi nosaukumi, t.sk. svešvalodā:</u></p> <p>EN: printing engineer - technologist.</p>	Nav.	Ražošanas tehnologs (drukā un mediju tehnoloģiju jomā).	4. PKL atbilst 5. LKI

** Profesionālās kvalifikācijas līmenis (PKL) atbilstoši Profesionālās izglītības likuma 5. pantam:

- 1) pirmais profesionālās kvalifikācijas līmenis (1. PKL) atbilst otrajam LKI līmenim (2. LKI);
- 2) otrais profesionālās kvalifikācijas līmenis (2. PKL) atbilst trešajam LKI līmenim (3. LKI);
- 3) trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis (3. PKL) atbilst ceturtajam LKI līmenim (4. LKI);
- 4) ceturtais profesionālās kvalifikācijas līmenis (4. PKL) atbilst piektajam LKI līmenim (5. LKI);
- 5) piektais profesionālās kvalifikācijas līmenis (5. PKL) atbilst sestajam un septītajam LKI līmenim (6. LKI un 7. LKI).

Vispārīga informācija	
Nozares kvalifikāciju struktūras iesniedzējs	<p>Eiropas Sociālā fonda projekts "Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai" (Vienošanās Nr. 8.5.2.0./16/1/001), izpildītājs – SIA "Ernst & Young Baltic" sadarbībā ar apakšuzņēmēju SIA "AC Konsultācijas".</p> <p>Nozares kvalifikāciju struktūras izstrādes darba grupa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Iveta Krauja – eksperte, Latvijas Iepakojuma asociācijas valde, priekšsēdētāja; – Inga Dundure – eksperte, SIA "Livonia Print", personāla direktore; – Paulis Zabarovskis – eksperts, SIA "Poligrāfijas grupa Mūkusala", ražošanas tehnologs; – Agris Sondors – eksperts, SIA "airPrint", attīstības vadītājs, ražošanas vadītājs; – Aldis Svjaščenkovs – eksperts, SIA "Livonia Print", vecākais tehnologs; – Iveta Lāce – darba grupas vadītāja, SIA "AC Konsultācijas". <p>Metodiskais atbalsts:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Inta Annuškāne – Valsts izglītības satura centrs, projekts "Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai", vecākā eksperte satura izstrādes jautājumos. <p>Drukas un mediju tehnoloģiju nozares ekspertu padome 2020.gada 16.janvārī iesniedza labojumus 3.PKL, atbilst 4.LKI līmenī.</p>
Nozares kvalifikāciju struktūras darba grupa	<ul style="list-style-type: none"> – Anita Zimele – Ekonomikas ministrija, Nozaru politikas departaments, vecākā eksperte; – Ilze Brante – Ogres tehnikuma direktore – Ieva Bečere – Drukas un mediju tehnoloģiju nozaru ekspertu padome, Latvijas Poligrāfijas uzņēmumu asociācija, izpilddirektore; – Artis Ērglis – SIA "Zelta grauds", valdes priekšsēdētājs; – Dagnija Vanaga – PIKC Rīgas valsts tehnikums, direktore; – Līga Saleniece – Latvijas darba devēju konfederācija, projekta vecākā satura eksperte; – Daiga Bukonte - Drukas un mediju tehnoloģiju nozaru ekspertu padome, koordinatore; – Inta Anuškāne – Valsts izglītības satura centrs, projekts "Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai", vecākā eksperte satura izstrādes jautājumos.
Nozares kvalifikāciju struktūras NEP atzinums	16.01.2020.
Nozares kvalifikāciju struktūras saskaņošana PINTSA	12.02.2020.
Nozares kvalifikāciju struktūras iepriekš saskaņotās redakcijas	21.03.2018.